

NIEPOBOŻNY (251) *ai*

W pisowni łącznej (239), *w rozłącznej* (12).

e oraz *pierwsze* o jasne; -boż- (41), -bóž- (1); -o- : -ó- *KochPs* (25 : 1).

comp niepobożni(e)jszy (2).

sg m N niepobożny (24). ◊ *G* niepobożnego (13); -ého (2), -(e)go (11). ◊ *D* niepobożnemu (7); -emu (2), -(e)mu (5). ◊ *A* niepobożnego (16), niepobożny (3); -ého -(e)go (15). ◊ *I* niepobożnym (7). ◊ *V* niepobożny (1). ◊ *f N* niepobożna (6). ◊ *G* niepobożnej (7); -éj (1), -(e)j (6). ◊ *D* niepobożnej (1) *KochPs*, niepobożny (1) *BiałKat*. ◊ *A* niepobożną (5). ◊ *I* niepobożną (1). ◊ *L* niepobożn(e)j (3). ◊ *V* niepobożną (1). ◊ *n N* niepobożn(e) (6). ◊ *G* niepobożn(e)go, niepobożni(e)jsz(e)go (6). ◊ *A* niepobożn(e) (3). ◊ *I* niepobożnym (3). ◊ *L* niepobożnym (1). ◊ *pl N m pers* niepobożni (26), niepobożniejszy (1) [*zapis*: -sziy]. *subst* niepobożn(e) (7). ◊ *G* niepobożnych (51). ◊ *D* niepobożnym (12). ◊ *A m pers* niepobożné (15); -é (1), -(e) (14). *subst* niepobożné (10); -é (1), -(e) (9). ◊ *I m* niepobożnémi (7), niepobożnymi (2); -émi *BudBib*, *KochPs*; -émi : -ymi *BibRadz* (2:2); ~ -émi (2), -emi (2) *KochPs* (2:2), -(e)mi (3). *f* niepobożnymi (1). ◊ *V m pers* niepobożni (1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVII w. s.v. pobożny*.

1. *Postępujący wbrew prawu bożemu, grzeszny, niesprawiedliwy, niegodziwy, niecnotliwy (o ludziach); impius V ulg, PolAnt, Mącz, Cn; iniustus, irreligiosus Mącz; scelestus PolAnt; sacrilegus Cn (179) : A iuz íprawyedliwości znacyefcye nye chcyeli/ [...] Nyepobożne potomftwo od narodu złęgo. LubPs 03, 03; KrowObr 96v; Leop Ez 21/29; Nie rozumieyże o służebnicy íwey iáko o niewiećcie niepobożney BibRadz 1.Reg 1/16; A chociaż byli ták niepobożnymi przed tobą [cum iniquitatem facerent coram te]/ wízákżeš thy íobie z nich obrał mężá ktorego zwano Abrahámem. BibRadz 4.Esdr 3/13; A drudzy [...] próšili ípołu Páná/ áby záchował ony/ ktore niepobożny Nikánor przed ich przyściem y potkániem poprzedał. BibRadz 2.Mach 8/14, Eccle 7/18, 1.Mach 7/9, Apoc 9/17; Iniustus, Nieíprawyedliwy/ niepobożny. Mącz 179b; BudBib 1.Mach 7/9; Niedopuřczay mi vmrzeć w téy niefzczęfnéy ziemi/ Miedzy poháncy niepobożnemi KochPs 36; A zařz nielepiey vmrzeć zá krolá krolow/ y Páná Aniołow: niřzli zá krolá ták niepobożnego? SkarŻyw 131, 88; Pogromi, wízyřtkich złęch ípraw forytarze/ Y niepobożne rzeczomowce íkarze GrochKal 12; WujNT Xxxxx3v; KlonWor 1.*

W połączeniach szeregowych (8): *GlabGad* N2v, P5v; *KromRozm I* B3v; *Abowiem* będą ludzie íami fiebie miłuiący/ łákomi/ chłubni/ pyřzni/ złorzeczący/ rodzicom niepořlufzni/ niewdźięczni/ niepobożni. *BibRadz 2 Tim 3/2*; *Impius, pio contrarium. Niebogoboyny/ Niepobożny/ Niezbożny/ Przesduřzny/ Zły/ Nie máyący Bogá przed oczimá. Mącz 301d; Irreligiosus, Niebogoboyny/ Nienabożny/ Niepobożny/ Przesduřzny. Mącz 351c; iř ten Gog y Magog/ to íeft íi rozlicźnie ludzie złościwi írodzy á niepobożni/ ná vdręczenie thych to wiernych Páńřkich mieli powitáć po wízemn íwiátu. RejAp 170; WujNT 2.Tim 3/2.*

W przeciwstawieniach: »niepobożny ... pobożny (3), dobry, sprawiedliwy« (5): á będzieřźze mniemał niepobożnym tego ktory íeft práwie íprawyedliwym? *BibRadz Iob 34/17; RejŻwierc 174v; WujJud 257; KochPs 19; Y poźny Poganin Żydá niepobożnego przewyřřza. WujNT 527.*

Wyrażenie: »ludzie, człowiek, lud, mąż niepobożny(-i)« = *filiius a. homo a. vir impius Vulg, PolAnt; impii PolAnt* [szyk 29:16] (32:10:2:1): *GlabGad N2v* [2 r.]; *KromRozm I B3v; DiarDop 103; Nye* 1cyągną 1ceptrum 1wego ludzye nye pobożni/ By myeli 1prawyedliwym być w czym kyedy groźni *LubPs cc5, L4v, O3v, ee2v; KrowObr C2v; Leop Num 16/26*; Tenći ieft dział człowieka niepobożnego á nagrodá od Bogá zá iego bluźnierftwá. *BibRadz Iob 20/29*; Kthory chodzi w towarzyftwie tych co czyniá złoćci/ á chodzi z ludźmi niepobożnymi *BibRadz Iob 34/8*; Niechayże proŝę wftanie złość ludzi niepobożnych *BibRadz Ps 7/10*; Ogárnęlyc mię były boleŝci 1mierćci/ á potoki niepobożnych ludzi 1trályli mię [*torrentes impietatis terrebant me*]. *BibRadz Ps 17/5, 1.Reg 30/22, 2.Reg 20/1, 2.Par 13/7, Iob 20 arg, I 281a marg (14); RejAp 170*; Będzieli człowiek niepobożny pokutowáł zá wŝyftki złoćci 1we ktore popełnił [...] żywotem będzie żył á nie vmrze *KuczbKat 205, 60; RejZwierc 96, 98* [2 r.]; *WujJud 257*; Pan 1ię tym brzydzi w wiernych gdy wchodzą w przymierze y w towarzyftwo z bálwochwálcy y z ludźmi niepobożnymi. *BudBib I 246d marg, Eccli 34/21[23], 1.Mach 7/5; HistHel Dv*; Ma niepobożné ludzi w nienawiŝci/ Dobrym/ gdzie może/ pomocy dodawa/ A co przyrzécze/ by naćiężý/ żyŝci. *KochPs 19, 43, 81; ReszHoz 141*; BLogoŝláviony człowiek co 1ię ták 1prawyue/ że w rádę niepobożnych ludzi nie wftępuie/ 1wowlonie z grzeŝzácemi ludźmi nie obcuie *ArtKanc P20, P20v; KochFrag 16; WujNT 2.Tim 3/2, 2.Petr 3/7; KlonWor 74*.

Szeregi: »bezduŝny i niepobożny« (1): [który] przez Ietrá pogániná/ Báláámá 1ákomego/ oŝlicę yego nyemá/ Káiphállá bezduŝnego y nyepobożnego prawdę y wolá 1woyę ludźyom obyáwyáýá. *KromRozm II 14*.

»łakomy a niepobożny« (1): Lákomy á niepobożny człowiek 1toi v 1ádu cály dzień s pełná torbá pozwow *RejZwierc 98*.

»niepobożny a niebogobojny« (1): Ale nie pobożnemu á nie bogoboynemu Rzecznikowi/ kiedyŝ Stá álbo dwu nie obiecał *GroicPorz e4v*.

»niesprawiedliwy i niepobożny« (1): iedná rotá proŝilá/ áby ich 1tároŝcie błogoŝlávieniŝtwo 1woie poŝlál: Druga záwołálá/ 1fz tego nie godzien/ bo ieft nieŝpráwiedliwy y niepobożny *SkarŻyw 30*.

»nikczemny a niepobożny« (1): Y zebráli 1ię do niego mężowie nikczemni á ludzie nie pobożni [*virii vacui, filii impii*] *BibRadz 2.Par 13/7*.

»niepobożny i obłudny« (1): W tych 1łowiech 1kryćie okázuie/ izby Iob był niepobożny y obłudny człowiek *BibRadz I 281a marg*.

»pobożny i niepobożny« (1): Wdow pobożnych y niepobożnych opiŝanie. *WujNT Cecccc3v*. [*Ponadto w przeciwŝtawieniach 2 r.*]

»pogański a niepobożny« (1): iz to było Mędróców pogánfkich á niepobożnych ćwiczenie *SienLek Ttt4*.

»niepobożny i przewrotny« (1): Abowiem prorocy/ 1yn boży/ y Apoŝtołowie 1wićci/ po proftu do wŝyftkich niepobożnych y przewrotnych ludzi wielkiego 1tanu mowili *KrowObr C2v*.

»twardy i niepobożny« (1): Ow dobrá záwiedźzione zápiŝze możnemu/ Człowiekowi twárdemu y niepobożnemu *KlonWor 74*.

»niepobożny a zapamiętały« (1): Tym 1poŝobem oney to/ winnice doŝtáli/ Ci ludzye niepobożni/ á zápamiętałi. *HistHel Dv*.

»złościwy i (a) niepobożny« = *iniquus et impius PolAnt (3)*: Przyfzli Potym k niemu wżyficy ludzie złościwi y niepobożni z Izraélczyków *BibRadz 1.Mach 7/5*; byli w iedney wśi dwa łláchćicy/ ieden był dobry cnotliwy á wierny y ná wżem pobożny/ Drugi był łakomcá/ łupiefcá á ná wżem złościwy á niepobożny. *RejZwierc 174v; BudBib 1.Mach 7/5*.

»zły a (i) niepobożny« = *malus et impius Pol Ant (6)*: *LubPs O3v marg; KrowObr 38v; BibRadz 1.Reg 30/22*; Ale gdzyeby Dworzánin/ zá fwym niezczęłciem/ ná złego á niepobożne⁸⁰ páná trefił *GórnDworz L2v*; że y zli á niepobożni ludzie/ nie mniefy Ciáło Páńskie prawdźiwie przyjmuią/ iedno iáko y pobożni. *WujJud 257; ReszPrz 43*.

W przén (4) : Ich rádę chytrą/ y źzkodliwą mowę/ Obróc ná ichże niepobożną głowę *KochPs 205*; wieczna chwálá y pokłón bądź tobie nieśmiertelny y wżechmocny Ojczę/ yżęś mię przez łyná fwego z mocy niepobożney ręki wybáwił *SkarŻyw 70*.

Wyrażenie: »niepobożna śmierć« (2): *ZGwałćilás/ niepobożna śmierci/ oczy móie [!]/ Zem widźiał wmiéráiąc miłé dźięćię swoie. KochTr 5, 3*.

a. *W funkcji rzeczownika; impius Vulg, PolAnt (98)* : *WróbŻółt N8v*; Rzekł Bog niepobożnemu/ tzemu ty wykłádałz włtawy moie y bierzefz Tełtáment moi w włtá twoie/ á ty małz wnienawiści káźń moię/ y odrzuciłęś wtył łłowá moie. *KrowObr 55, 56v*; Ziemiá dána iest w ręce niepobożnego [*Terra data est in manus impij*] *Leop Iob 9/24*; Niechcę łmierci niepobożnego/ ále áby łie náwrocił niepobożny od drogi łwoiey *Leop Ez 33/11, Iob 38/13, 15, Ez 33/8 [4 r.], 9, Soph 1/3*; Iż chłubá niepobożnych přętko ma łwoy koniec *BibRadz Iob 20/5*; Ofiárá niepobożnych iest obrzydłá Pánu *BibRadz Prov 15/8, I 108d marg, 2.Par 19/2, Iob 34/26, I 303c, Ps 74/5 (23); RejPosWiecz² 94*; Nie wiodę towarzýłtwá z ludźmi wżetecznými W drógę nie póydę z niepobożnými. *KochPs 36*; ZYwot niepobożného zá świádká mi łtoi/ Ze on o Bogu niewię/ áni łye go boi *KochPs 51*; Przewrotni łáłki méy niémáią/ Próžno łye ná mię ogláđáią. Niepobożného nienawidzę *KochPs 150, 16, 24, 51, 91, 100 (15); ArtKanc P20v; ZawJeft 14, 18, 35; LatHar 737*; Bo przeczże Chrístus/ gdyłmy ielzce byli mdłymi/ wedle czáfu wmarł zá niepobożne? *WujNT Rom 5/6, Rom 4/5, 2.Petr 2/5*.

W połączeniach szeregowych (5): Gdy kto patrząc pólpolicie oczy zciłka, też znamio<nuie> mataczá/ łáłzerza/ potrawcę [!]/ zazdrołciwego, łkęcza okrutnika, y nie pobożnego. *GlabGad N6v; KrowObr 227v; BibRadz 1 kim 1/9; RejPosWiecz² 91v*; zakon nie iest pólłánowion łpráwiedliwemu/ ále niełpráwiedliwym/ y niepoddánym/ niepobożnym y grzełznym/ złołwym y łprołnym/ oycmordercom y mátkomordercom/ mężoboycom/ wżetecznikom/ Sodomczykom/ wolne łudzi w niewolá przedáiącym/ kłámcom/ krzywoprzyiężcom/ y ielłi co innego iest przeciwnego zdrowey náuce *WujNT 1.Tim 1/9*.

W przeciwstawieniach: »niepobożny ... sprawiedliwy (9), wierny (3), dobry (2), pobożny (2), bogobojny« (17): *Leop Prov 14/11*; iż on ma raz świát łáđzić y wczynić nápráwę ięgo [!]/ ku poháńbieniu niepobożnych/ á ku chwale wiernych. *BibRadz Ps 74 arg*; Niepobożny będzie wygnáncem dla złołci łwoich/ á łpráwiedliwy będzie miał náđzieię wmiéráiąc. *BibRadz Prov 14/32, Hab 1/13, 4.Esdr 9/13, Sap 10/20; RejPosWiecz³ 98v; BudBib 4.Esdr 9/13*; Lepłza dobrému trochá máięłności/ Niż niepobożnym ich łzyrokie włółci: Bo niepobożnych włáđza łtárta będzie/ A pan obróńcá łwoich wiernych wżęđdzie. *KochPs 53, 55, 190, 211; ArtKanc P20v; Záwždy pobożnych*

rozmáiicie doświadczano: á niepobożne ćicha pomftá/ záfwe zwyklá gonić. *LatHar* 578, 739; *WujNT* 1.*Tim* 1/9.

Szeregi: »nie tylko cnotliwy a bogobojny, ale też i niepobożny« (1): Gdyż to dobrze wiemy/ że głofu y rofkazánia Páńkiego powinniśmy łuchác/ nie tylko od cnotliwych á bogoboynych Pálterzow/ ále też y z vft niepobożnych. *WujJudConf* 157.

»niepobożny a grzeszny« (1): Błogollawiony mąż/ ktory niewźedł wráde niepobożnych/ á wdrodze grzeźnych [*in consilium impiorum et in via peccatorum Pol Ant Ps* 1/1] niestánał *KrowObr* 151v.

»hardy i niepobożny« (1): Poyzry ná káždego hárdego á zlož go/ y wyróc niepobożne z mieścá ich [*Vide omnem superbum incuruare fac eum et contere impios in loco ipsorum*]. *BibRadz Iob* 40/7.

»niewierny i niepobożny« (1): Vkáznie im iákie miáło być przyśzłe łkázenie niewiernych y niepobożnych. *BibRadz Ez* 10 *arg*.

»niewinny i niepobożny« (1): Jedno ieft com ia mowił/iż niewinnego y niepobożnego on zniśzcza [*et innocentem et impium ipse consumit*]. *Leop Iob* 9/22.

»sprawiedliwy i niepobożny; sprawiedliwy z niepobożnym« = *iustus et impius Vulg* (3;2): *Leop Ez* 21/3, 4; Thedy przyłtápiwfy fię Abráhám rzekł/ izali też łtráćifz łprawiedliwego z niepobożnym [*Nunquid etiam disperdet iustum cum impio*]? *BibRadz Gen* 18/23, *Gen* 18/25 [2 r.].

»nie tylko wybrani, ale też niepobożni« (1): A tákci łą y mieśzkáią w pánu Kriřtufie/ ile w człowiecze/ nie tylko wybráni/ ále też y zložliwi/ niepobożni/ niewierni/ ná ořtátek y pogáni. *RejPosWiecz*² 91v.

»niepobożny, (a) zložliwy (a. zložciwy)« [*szyk* 1:1] (2): Dzień Páńki łpali wřlyřtki niepobożne á zložliwe *Leop Mal* 4 *arg*; Rzeczefzli Krolowi/ O zložciwy/ á Kfiáźetom/ O niepobożni [*Nunquid dicendum est regi impius es, impius es principibus*]. *BibRadz Iob* 34/18.

»zložnik, niepobożny« (1): Nie náwidziałem zgormádzenia zložników/ á nie łiedziałem z niepobożnemi [*Odivi coetum malignantium et cum impiis non sedebo*]. *BibRadz Ps* 25/5.

»zły i (a) niepobożny« (2): *KuczbKat* 400; Bo ácz y kruczętá/ iáko piřmo powieda/ łą w opátrnořci iego/ á wřzákoź złe á niepobożne ták też opátruie iáko kruczętá *RejZwierc* 148.

W przen (1) : zali řwiáto niepobożnego nie będzie zgářfłone [*Nonne lux impii exstinguetur*]/ áni łie będzie řwiecił płomień ogniá iego. *Leop Iob* 18/5.

2. *Niezgodny z prawem bożym, zły; iniquus Mącz, JanStat; depravatus Mącz; malus PolAnt; iniustus Modrz; impius Cn* (72) : *KromRozm II* a3v; Vyrzawřzy to Grzegorz Pápieř/ weřtehnął/ y nátychmiałř łwoię vřtáwę być niepobożną wyznał *KrowObr* 233v, C2; *RejWiz* 132; Biádá temu kthory požáda zyřku niepobożnego [*avare sectati avaritiam*] ku podpomożeniu domu řwego *BibRadz Hab* 2/9, I 273d; *Mącz* 170c; Gdyż ná on czás tákieź ći nędznicy zákupowáli á zánáymováli/ thy nędzne wydartki á niepobożne pożytki łwoie/ v przełožonych łwoich. *RejPos* 325; gdy łie vďalř zá tym Pánem łwoim/ opuřciwřzy ty omyłne rády á niepobożne nádzyeie řwiátá tego. *RejPos* 326, 192v, 227v, 324v; áby námi żadna władza áni żadna nie pobożna zwirzchnořć nie władáła/ iedno moc á kroleřthwo řwięte iego. *RejZwierc* 11; Ieřli gi [*skarb*] też ná gorze záložyc łcemy/ iuź ten ziemiřki ná ziemi ořłábieć muři. Bo iuź nie trzeba będzie łupieřtwá/ áni niepobożnego nábycia iedno pobożnořci

á miłofierdzia. *RejZwierc* 48v; A ná kogoby fię dowiedźiano/ że fię w tem obłudnie obchodzi/ ábo niepobożnym rzemiesłem fię báwi/ ábo nieprzyfłtoynie żywię/ áby słuźnymi kaźniami był karan *ModrzBaz* 83; *KochPs* 10; *SkarŻyw* 88; *CzechEp* 110; *KochWz* 138; *GostGosp* 134; *SarnStat* 206; *KlonFlis* D.

W *połączeniach szeregowych* (5): Tákież y Iuliufz/ gdy co łákomego/ hárdiego/ niepobożnego czyni/ ná to fye gniewác mamy *OrzList* b4v; *BibRadz* II 138c *marg*, 141b *marg*; TAKże też záfię ieflibyś páná vyrzał iákim żywotem fwowolnym/ niedbálym/ álbo niepobożnym żywácego/ ázaźbyś go też słuźnie s tego przelźtrzedz nie miał? *RejZwierc* 46v; *KarnNap* D.

W *charakterystycznych połączeniach*: *niepobożne(-a, -y) nabycie* (2), *nauka* (3), *pożytek* (2), *prawo* (2), *rada* (2), *rzeczy, szafarstwo, umowa, ustawa, zwirzchność* (2), *zwyczaj, zysk*.

Wyrażenia: »niepobożne mniemanie« (2): *Convalescit tam pernitiōsa opinio*, *Szerzy/ mocni/ zámaga fię ták fzkodliwe/ niepobożne mniemánie miedzi ludźmi*. *Mącz* 474c; *KuczKat* 15.

»niepobożna sprawa« [szyk 3 : 1] (4): *KromRozm I B2*; *Abowiem on fprawiedliwy miefzkáiąc miedzy nimi / ná káždy dzień niepobożnymi ich fprawami [iniquis operibus] widząc ie y fłyźąc duźę fprawiedliwą dręczył*. *BibRadz 2.Petr 2/8*; *RejZwierc* [193]; *BudBib 2.Par 20/35*.

»żywot, życie niepobożne(-y)« = *depravatus mos Mącz* [szyk 9:2] (8:3): *Mącz* 82c; *RejPos* 326v, 347v; *GrzegŚm A2v*; *RejZwierc* 46v, 58v; *KarnNap* D; ták przeciwnym obyczáiem/ życie ich [*duchownych*] niepobożne/ wielu ludzi gorźy y Bogá obraża. *WujNT* 21; Stąd widzimy/ iż żywot niepobożny ábo złe sumnienie wielom ludzi iefł przyczyną vtrácenia wiáry *WujNT* 722, 76, *Zzzzzv*.

Szeregi: »błuźnierski, niepobożny« (1): vćináiąc plácu mowam y gadkam błuźnierfkim niepobożnym/ á plácu przyczyniáiąc do pilnego y trzeźwego [...] o Bogu y o fynu iego Iezuśie Chriťuśie rozmyfłánia *CzechEp* 77.

»fałszywy i niepobożny« (2): *Ale mamy iefzcze drugi práwie pewny á nie omylny znák fałzywey ich y niepobożney náuki ReszPrz* 54, 47. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niepocziwy i niepobożny« (1): *A z mnieyfzych fłanow/ iuź nie máfz ták niepocźiwych y niepobożnych queftow/ dla poźitku czegoby fię ludzie nie ważyli*. *RejZwierc* 65v.

»niesłuszny, niepobożny« (1): *a prokuratorowie in diffugium institiae wykřęty a potwarzá dla swego poźytku czyniliby dylacyje niesłuszne, niepobożne ku krzywdzie drugiej stronie Diar* 93.

»omylny a niepobożny« (1): *co iefł lepszego thobie/ mieć Bogá miłofiernego przy cnocie czy go mieć nieprzyiacielem á fprzeciwnikiem fobie przy oney omylney á niepobożney fortunie?* *RejZwierc* 124.

»niepobożny a swowolny« (1): *człowiek ieden zacny y bogáty imieniem Zácheufz/ iedno iż był żywotá niepobożnego f fwowolnego [...] chciał fię był podziwować á przypatřzyć Pánu RejPos* 347v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»zły, (a) niepobożny« (4): *LubPs* ee3; *A wfzakož cel ich ku ktoremu mierzá/ iefłh zły á niepobożny BibRadz I 274; RejPos 326; iefli fię w którym páńfłwie [...] rozmnoży [...] on fprofný grzech łákomfłtwo/ tu iuź fobie rozwáź/ w iáki zły á niepobożny przypadek tákie páńfłtwo zátoczyć fię muśi*. *RejZwierc* 57.

»niepobożny a zuchwały« (1): To maż ónego wieprza Sáxońkiego páłfobrzuchá ónych ludzi: którym fwa wola miłfza byłá/ niż pocziwy żywot Chrześciáńki: náukę pobudzáiącą ku wżelkiej wżeteczności/ ku niepobożny [!] á zuchwáley wierze *BiałKat* 218v.

a. *Godny potępienia, zasługujący na naganę; zły* (19) : *BibRadz* *3v, *5; także też półpołu s tym náftálá fprofná pychá/ niepobożne łákomítwo *RejZwierc* 70, 49; *KochFr* 75; Coż zálie iest niepobożnieyfżego/ iáko káždemu ták fie s fwoich dárow wyność y chełpic/ iákoby ich od Pána Bogá nie wziął. *Phil* 12; *Ambitiofi* kupuią wrzędy/ Skąd roftą w rzeczách ludzkich niepobożne błędy *KlonWor* 9.

W połączeniach szeregowych (2): łácnóć to wżytko przypádnie/ będziefz wżythkiego dofyć miał/ á niżlibyś fie miał thym fprofnym á niepoćciwym á niepobożnym łupieftwem á łákomítwem báwić. *RejZwierc* 67v, 69v.

W charakterystycznych połączeniach: niepobożne(-a) błędy, krnąbrność. łakomstwo, łupiestwo, wszeteczeństwo.

Wyrażenie: »niepobożna śmiałość« (3): To náń było przyfżło dla ie⁸⁰ pychy y niepobożney śmiałości *BibRadz* I 211b *marg*, *3v; *WujJudConf* 42v.

Szereg: »niepobożny a niewstydlivy« (1): niepobożna to iest á niewftydliwa śmiałość twierdzić/ áby Apoftołowie Páńfcy inákfze rzeczy pińć mieli *WujJudConf* 42v.

W przen (2) : A iżby ty ich zmyflone á nieznośne básni á nyepobożne śidła ktoremi niewinne ludzi zwodzą/ potrzeć á popfować raczył. *LubPs* I4.

Wyrażenie: »pieniądze niepobożne [= nabyte nieuczciwie]« (1): My tedy perfwádowác chcemy ludziom/ áby zániechawfzy Iudařzá/ y worká y piędzy iego niepobożnych/ powiedzieli mu ták/ iáko Piotr święty powiedział Symonowi *KlonWor ded* **4.

Przen (5) :

a) *Przykry, okrutny* (4) : thedy vpalenie fłoneczne tym wiefłze będzie/ y roku fuchość/ y ktemu rzeczy ku żywności niepobożną drogość. *LeovPrzep* C3; A bowiem owo poćciwe iest wieczne/ á to doczefne. [...] Owo z wielką pracą á z niepobożną trudnoćią/ á tho dármó y z wielką poćciwofćią. *RejZwierc* 268; *KlonFlis* F3v.

W połączeniu szeregowym (1): (*marg*) Iáko fą dziwne fady Páńfkie (—) Bo gdy kto ná nie patrzy cielefnemi oczymá/ bárzo fie ciężkie/ przykre/ á niepobożne zdádzą. *RejAp* 128.

b) *Nic nie wart, zły, marny* (1) :

Szereg: »marny a niepobożny« (1) Azáf my [*państwo nasze*] mamy pořthánowanie iákie pewne/ oprócz tych márných á niepobożnych wići/ gdyby ná nas iáki přetki nieprzyiaciel przypadł/ cobychmy z nim czynić mieli? *RejZwierc* 185v.

Synonimy: 1., 2. fałszywy, grzeszny, mizerny, niebogobojny, niecotliwy, niekrześcijański, nienabożny, niepocziwy, nieprawy, niesprawiedliwy, nikczemny, pomazany, przewrotny, upadły, złościwy, złośliwy, zły.

Cf NIEPOBOŻNIK, POBOŻNY